

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 26 stycznia 2024 r.

Poz. 660

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-II.4131.2.30.2024 WOJEWODY PODKARPACKIEGO

z dnia 22 stycznia 2024 r.

Na podstawie art. 85, 86 i 91 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023r. poz. 40 ze zm.)

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

uchwały Nr LV/442/2023 Rady Gminy Wojaszówka z dnia 28 grudnia 2023r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za przyznane świadczenia z pomocy społecznej w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych, osobom objętym wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028

Uzasadnienie

Rada Gminy Wojaszówka podjęła w dniu 28 grudnia 2023r. uchwałę Nr LV/442/2023 w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za przyznane świadczenia z pomocy społecznej w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych, osobom objętym wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. Uchwała została doręczona Wojewodzie Podkarpackiemu w dniu 12 stycznia 2024r.

Przedmiotowa uchwała została podjęta na podstawie przepisów art.96 ust.2 i ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023r. poz. 901 ze zm.), zwanej dalej ustawą.

I tak, zgodnie z przepisem art. 96 ust. 4 ustawy rada gminy określa, w drodze uchwały, zasady zwrotu wydatków za świadczenia z *pomocy społecznej*, o których mowa w ust. 2, będących w zakresie zadań własnych. W myśl natomiast przepisu art. 96 ust. 2 ustawy wydatki na usługi, pomoc rzeczową, posiłki, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu podlegają zwrotowi w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego.

Norma kompetencyjna zrekonstruowana na podstawie art.96 ust.4 ustawy o pomocy społecznej upoważnia do określenia w drodze uchwały rady gminy zasad zwrotu wydatków poniesionych świadczenia z pomocy społecznej, o których mowa w art. 96 ust. 2. Pod pojęciem zasad zwrotu kryje się zaś określenie podmiotów zobowiązanych do zwrotu, wskazanie kryteriów, w oparciu o które ten zwrot ma nastąpić i w jakiej części. (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 10 lipca 2019r. sygn. akt: II SA/Rz 339/19).

Tymczasem, w ramach ustalenia zasad zwrotu wydatków poniesionych za świadczenia z pomocy społecznej, o których mowa w art. 96 ust. 2 ustawy w §1 ust.1 uchwały zawarto zapis dotyczący wskazania wysokości kryterium dochodowego warunkującego przyznanie pomocy w formie posiłku albo świadczenia albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

W podstawie prawnej badanej uchwały wskazano ponadto, że została ona podjęta w związku z uchwałą Nr 149 Rady Ministrów z 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 (M. P. z 2023r. poz. 881).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie w wyroku z dnia 4 października 2023r. sygn. akt: II SA/Rz 536/23 zwrócił uwagę, że wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” i „jak wskazuje sam tytuł uchwały oraz jej § 1 jest programem rządowym, finansowanym ze środków budżetu państwa (§3), który przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych (stanowiąc wsparcie w zakresie realizacji zadań własnych gmin o charakterze obowiązkowym, określonych w art. 17 ust.1 pkt 3 i 14 u.p.s.) Już tylko w związku z tym należy stwierdzić, że RG (...) przekroczyła zakres upoważnienia ustawowego wynikającego z art. 96 ust.4 u.p.s., który wprost odnosi się do określenia zasad zwrotu będących w zakresie gminy i dotyczących określonych w ust.2 świadczeń z pomocy społecznej, przyznawanych w ramach „zadań własnych”.

Wskazania również wymaga, że obowiązek zwrotu wydatków związanych z realizacją określonych świadczeń nie ma charakteru bezwzględny. Obowiązek zwrotu wydatków na realizację świadczeń z pomocy społecznej nie wynika z samego przepisu prawa. Jego byt prawny wymaga wydania decyzji przyznającej świadczenie pod warunkiem zwrotu wydatków przeznaczonych na jego realizację. Przyznanie świadczenia bez zastrzeżenia zwrotu wyłącza możliwość dochodzenia przez organy pomocy społecznej zwrotu wydatków w sytuacji, w której dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekroczyłby kwotę kryterium dochodowego.

Z żadnego przepisu uchwały Nr 149 Rady Ministrów z 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 nie wynika aby posiłek i świadczenia rzeczowe w postaci produktów żywnościowych miały być przyznawane pod warunkiem zwrotu wydatków przeznaczonych na realizację tej pomocy. Tym samym należy stwierdzić, że przepis art. 96 ust. 4 ustawy, w którym mowa jest o zwrocie wydatków na świadczenia przyznane pod warunkiem zwrotu nie ma zastosowania do pomocy udzielanej w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

Przepis ustawy ustanawiający upoważnienie do wydania aktu prawa miejscowego podlega ścisłej wykładni językowej i nie może prowadzić do objęcia zakresem upoważnienia materii w nim niewymienionych w drodze wykładni celowościowej. Organ stanowiący gminy wykonujący kompetencję prawodawczą zawartą w upoważnieniu ustawowym jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie ul. Kraszewskiego 4A za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego w terminie 30 dnia od daty jego otrzymania.

z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

Mariusz Jabłoński
Dyrektor Wydziału Prawnego i Nadzoru